

EEN GEVAL VAN PREDATIE OP MOSSELS DOOR DE WITTE ZEEBRASEM

H.K. Mienis

A case of predation on mussels by the White Sea Bream

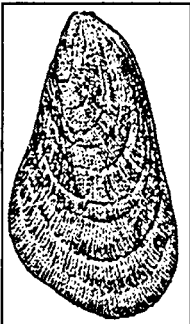
A case of intensive predation on *Brachidontes pharaonis* by the White Sea Bream *Diplodus sargus* is reported from the Mediterranean coast of Israel near the 'Marina' of Herzliya, Israel. The remains of about 89 mussels were found in the crop of the intestines of a single fish. Both species occupy the same habitat: rocky outcrops and boulders in the littoral zone.

De Witte Zeebrasem *Diplodus sargus* (Linnaeus, 1758) (familie Sparidae), is een algemene vissoort, waarvan de nominale ondersoort voorkomt in het kustwater van de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan ter hoogte van NW-Afrika. Het is een soort, die vooral met de hengel of met warmpjes commercieel gevangen wordt. Met de trawl kan deze soort zo goed als niet worden gevangen, daar zij tussen rotsblokken en riffen leeft. Toch worden enkele exemplaren zo nu en dan op deze wijze gevangen.

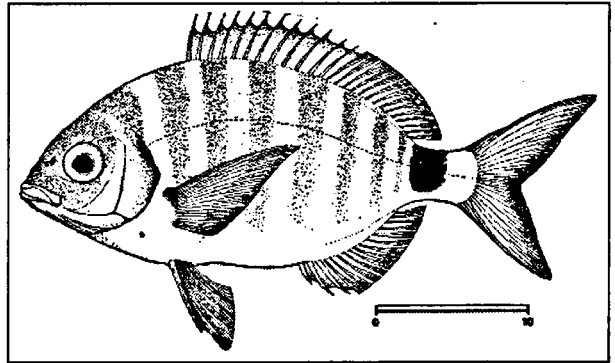
Deze zeebrasem is een echte roofvis, die zich gespecialiseerd heeft in het kraken van hardschalige invertebraten zoals krabben en weekdieren. In het verleden heb ik al eens een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van resten van mollusken in de ingewanden (maag en darmen) van enkele exemplaren, die aangetroffen werden in de bijvangst van een trawler (Mienis, 1999). In vier van de zes exemplaren werden inderdaad mollusken aangetroffen maar slechts in geringe aantallen. Waarschijnlijk heeft dit gelegen aan de manier van vissen en de verstreken tijd tussen het daadwerkelijk vangen en de conservering van de vangst. Waarschijnlijk was deze periode zo lang dat de meeste inhoud van de spijsverteringsorganen reeds naar buiten gewerkt was. Een dergelijk onderzoek aan vers materiaal stond dan ook hoog op mijn verlanglijst.

Sinds zijn bezoek aan Terschelling in het najaar van 2001 is mijn oudste zoon een verwoede visser geworden: wanneer het met de hengel niet gaat, dan duikt hij zelf het water in om het met een onderwatergeweer te proberen. Op 28 januari 2002 kreeg hij in de 'Marina' van Herzliya op de laatstgenoemde wijze ondermeer een ruim 20 cm lange Witte Zeebrasem te pakken. Ter plaatse werd de vis schoongemaakt; de ingewanden werden afzonderlijk verpakt en later geconserveerd in alcohol.

Het onderzoek van de maag en het darmkanaal had een verrassend resultaat. Beiden zaten volgepropt met schelpresten van slechts één soort:

Brachidontes pharaonis (P. Fischer, 1870)

De witte zeebrasem, *Diplodus sargus* (L., 1758)

Brachidontes pharaonis (P. Fischer, 1870), een Lessepsiaanse migrant in het oostelijk deel van de Middellandse Zee. Na goed spoelen en drogen van de schelpresten bleken zij een gewicht te hebben van 8.9 gr. Het gewicht van een doorsnee exemplaar van deze mosselsoort (twee kleppen) bedraagt 0.1 gram, hetgeen betekent dat het spijsverteringskanaal (maag plus darmen) gevuld was met de resten van ongeveer 89 mossels!

Brachidontes pharaonis heeft de autochtone *Mytilaster minimus* (Poli, 1795) geheel uit het kustwater van Israël verdrongen en bedekt nu bijna elk geschikt substraat, bijvoorbeeld de rotsblokken in de litorale zone, als het ware met een stevige mosselmat. In hetzelfde habitat leeft ook *Diplodus sargus*. Hoewel het heel wat kracht vereist om een mossel los te trekken, schijnt de Witte Zeebrasem daar geheel geen moeite mee te hebben. Verder onderzoek moet uitmaken of *Brachidontes pharaonis* elders ook het stapelvoedsel vormt voor *Diplodus sargus* of dat hij zich aanpast aan de prooidieren, die toevallig het meest voorhanden zijn in zijn omgeving.

Mijn dank gaat uit naar Omer Mienis voor het verstrekken van het bestudeerde materiaal.

Literatuur

MIENIS, H.K., 1999. Molluscs from the stomach of the White Sea Bream. — *Of Sea and Shore* 22(2): 77.

Adres van de auteur:

Zie bladzijde 22

Zoekertje

Ik heb te veel gruis meegenomen vanuit Trapani, Sicilië. Er is nog 50 kg gruis beschikbaar. De kosten zijn € 10 per kilo, inclusief verzendkosten.

R.E. Hamstra, Wilgenlei 28, 3052 CD Rotterdam, tel. 010-4185845 (na 21.00 uur), e-mail: Mytilus@worldonline.nl

Adverteer in de Spirula
tegen lage prijzen!

Advertise in the Spirula
at low rates!

Info: F.J.L. Vervaeke
treasurer
Sporkenhout 4
NL-2211 PL Noordwijkerhout
e-mail: vervaeke@lucent.com